

higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NATIONALE SERTIFIKAAT
BESTUUR: BOERDERY N5

15 NOVEMBER 2018

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1**

- 1.1 A
- 1.2 C
- 1.3 B
- 1.4 A
- 1.5 D
- 1.6 C
- 1.7 D
- 1.8 B
- 1.9 C
- 1.10 A

(10 × 1) [10]

VRAAG 2

- 2.1 Onwaar
- 2.2 Onwaar
- 2.3 Waar
- 2.4 Waar
- 2.5 Onwaar
- 2.6 Waar
- 2.7 Waar
- 2.8 Waar
- 2.9 Waar
- 2.10 Onwaar

(10 × 1) [10]

VRAAG 3

3.1	3.1.1	E		
	3.1.2	D		
	3.1.3	C		
	3.1.4	F		
	3.1.5	A		
			(5 × 1)	(5)
3.2	3.2.1	Alleeneienaarskap		(1)
	3.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Akte van Oprigting • Akte van Inkorporasie 		(4)
	3.2.3	Akte van Inkorporasie		(2)
	3.2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Oordrag word vereenvoudig • Kontinuiteit word vereenvoudig • Beperkte aanspreeklikheid • Boedelbelastingvoordele • Moontlike toename in doeltreffendheid 		
			(4 × 2)	(8)
				[20]
			TOTAAL AFDELING A:	40

AFDELING B**VRAAG 4**

4.1	4.1.1	A – Skepping van 'n organisasie B – Ekonomiese innovering C – Strewe na wins in die sektor waarop die mark fokus	(3 × 2)	(6)
	4.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Skepping van nuwe produkte • Bekendstelling van nuwe produksiemetodes • Toetrede tot nuwe markte • Aanskaffing van nuwe voorraadhulpbronne • Industriële herorganisasie 		(5)
4.2	4.2.1	Onbeheerbaar		
	4.2.2	Beheerbaar		
	4.2.3	Beheerbaar		
	4.2.4	Beheerbaar		
	4.2.5	Onbeheerbaar		
			(5 × 2)	(10)

- 4.3 **Kombineer produksiefaktore**
- Enige sakeonderneming is 'n kreatiewe aktiwiteit waar verskillende produksiefaktore aangewend word om die eindresultaat te lewer.
- Bepaal belonings vir produksiefaktore
- Dit is die verantwoordelikheid van die entrepreneur om die randwaarde van die verskillend produksiefaktore te bepaal.
- Beplan die organisering
- Die entrepreneur is verantwoordelik vir die beplanning van die verskillende bestuursfasette, i.e. finansies, bemarking, menslike hulpbronne, en produksie.
- Neem risiko's
- Die bereidheid om risiko's te neem is een van die uitstaande eienskappe van 'n entrepreneur.
- Uitbreiding van onderneming
- Die entrepreneur is verantwoordelik vir die uitbreiding en vooruitgang in die besigheid. (10)
- 4.4
- Motiveer om te presteer
 - Positiewe selfbeeld
 - Aanvaarding van risiko's
 - Vindingrykheid
 - Najaag van onafhanklikheid
 - Intelligensie en formele onderwys (Enige 5 × 1) (5)
- 4.5
- Swak bemarking
 - Onaantreklike produkte
 - Lae gehalte
 - Hoë pryse
 - Verkeerde verkoopsvoorspellings (4 × 1) (4)
- [40]**

VRAAG 5

- 5.1.
- Implementeer groot, omvattende besluite as kleiner stappe.
 - Bereken die kontantvloei teen 'n reeks pryse.
 - Hou kontantvloei- en finansiële rekords.
 - Tref reëlings vir die terugbetaling van langtermyn finansiële lenings.
 - Handhaaf 'n gesonde finansiële posisie.
 - Sorg vir 'n krediet- of kontantreserwe gelyk aan die bedrag wat nodig is.
 - Diversifiseer produksie.
 - Gebruik laebelegging-produksiestelsels.
 - Beperk produksierisiko's.
 - Koop 'n omvattende versekeringspolis.
 - Hou masjinerie en toerusting deurentyd in 'n goeie toestand. (Enige 8 × 1) (8)
- 5.2
- Tegnologiese ontwikkelings✓
- Deurlopende ontwikkeling deur die regering,✓ industrie en boere in nuwe saadkultivars, onkruidodders en plaagdoders.✓
- Ekonomiese veranderinge✓
- Die vraag na landbouprodukte,✓ die plaaslike en internasionale verskaffing van goedere, prysfluktuasies in insetkoste, rentekoerse vir finansiering, en 'n inflasiekoers wat prysveranderinge noodsaak.✓
- Politiese veranderinge✓
- Wetgewing, beleid om land terug te gee, en politieke beleid met betrekking tot die vraag na landbouprodukte. ✓✓
- Sosiale veranderinge✓
- Veranderinge in die gedrag en samestelling van die bevolking of gemeenskap wat die boer beïnvloed is:✓ toename of afname in bevolkingstal.✓ (12)
- 5.3
- Verhoogde mannekragdoeltreffendheid as gevolg van 'n beter uitleg van die gebou
 - Latere toevoegings tot die gebou kan dalk meer effektief wees
 - 'n Nuwe en moontlik beter terrein
 - Laer onderhouds- en herstelkoste
 - 'n Beter algemene voorkoms (5)
- 5.4
- Keuse van gewasse
 - Produksiestelsel wat gebruik word
 - Vlak van tegniese bevoegdhede
 - Omvang van produksie
 - Insetkoste
 - Uitset (Enige 5 × 1) (5)

- 5.5
- Wat is die boer se toekomstige doelwitte?
 - Wat is die boer se sterkpunte en swakpunte?
 - Watter hulpbronne het die boer tot sy beskikking om hierdie doelwitte te bereik?
 - Wat is die kenmerke van die boerderyomgewing?
 - Watter strategiese geleenthede is teenwoordig in die onmiddellike omgewing?
 - Hoe kan die boer hierdie geleenthede benut deur van sy onderneming se sterkpunte gebruik te maak?
 - In watter mate sal die strategie aangepas word om hierdie geleenthede te benut?
 - Hoe sal die nuwe strategie geïmplementeer word?
 - Watter beheermaatreëls kan daargestel word om die kans op sukses te verhoog?
- (Enige 5 × 2) (10)
[40]

VRAAG 6

- 6.1
6.1.1	legataris		
6.1.2	substitusie		
6.1.3	Intestate		
6.1.4	kodisil		
6.1.5	lasbepaling		
6.1.6	R600 000		
- (6 × 2) (12)
- 6.2
- Testateur bemaak nie volle eiendomsreg aan 'n persoon nie
 - Onderhewig aan vruggebruik ten gunste van 'n derde persoon
 - Vir 'n tydperk van so lank as wat die persoon lewe
 - Vruggebruiker het die reg om die materiaal in besit te neem
 - Kan die vrugte daarvan geniet
 - Boerdery voorsien in die onderhoud van die eggenoot
 - Persoonlike reg
 - Kan nie die reg oordra nie
 - Moet die materiaal (plaas) in dieselfde toestand hou
 - Afsonderlike waarde word op vruggebruik geplaas
 - 12% van markwaarde x sekere faktor
- (Enige 8 × 1) (8)
- 6.3
- Geteken deur testateur/testatrise✓
 - As testateur net 'n merk✓ maak of as dit geteken is deur iemand anders/sertifikaat van magistraat,✓ vrederegter, kommissaris van ede of notaris.✓
 - Twee of meer getuies teenwoordig✓
 - Geen voordele ontvang nie/minstens 14 jaar oud✓
 - Getuies moet ook teken✓
 - In die teenwoordigheid van testateur/testatrise
 - Elke bladsy moet geteken wees✓
 - Op dieselfde manier✓
 - Latere kansellasies, toevoegings, veranderinge moet aan dieselfde vereistes voldoen✓
- (10)

- 6.4 6.4.1 Meester van die Hooggeregshof (1)
- 6.4.2
- Kennisgewing van afsterwe
 - Doodsertifikaat
 - Identiteitsdokument
 - Voorlopige inventaris
 - Testament (5)
- 6.4.3
- Tussenkurator om bates in veilige bewaring te hou
 - Die meester stel 'n eksekuteur aan
 - Hou die boedel se bates in veilige bewaring
 - Vorder skulde daarteen in
 - Betaal verpligtinge
 - Sien toe dat 'n behoorlike verdeling gedoen word (4)
- [40]**

QUESTION 7

- 7.1 7.1.1
- Korttermynversekering
 - Moontlike verliese
 - In dieselfde posisie geplaas
 - Word vergoed vir werklike verliese
 - Verseker tot die volle waarde (5)
- 7.1.2
- Langtermynversekering
 - Definitiewe gebeurtenis
 - Tyd van gebeurtenis
 - Bied sekuriteit aan afhanklikes
 - Maak voorsiening vir die toekoms (5)
- 7.2 7.2.1 Die versekerde bedrag word slegs betaal wanneer die versekerde sterf.
- 7.2.2 Hierdie versekering word meestal uitgeneem waar die behoefte van die versekerde tydelik van aard is.
- 7.2.3 Dit is 'n lewenspolis waarin 'n afnemendetermyndeckingspolis geïnkorporeer is.
- 7.2.4 Dit is 'n polis waar die versekerde bedrag, plus bonusse, waar lewensdekking nie ingesluit is nie, slegs ná die gestipuleerde tydperk uitbetaal word.
- 7.2.5 Die versekerde bedrag word by die verstryking van 'n voorafbepaalde tydperk of by die vroeë afsterwe van die versekerde uitbetaal.
- (5 × 3) (15)

7.3	<ul style="list-style-type: none"> • Hierdie polisse verskil van gewone polisse. • Die premies is belastingaftrekbaar van inkomste tot die maksimum bedrag. • Die opbrengs wat deur die polis gegenereer word, is weer belasbaar wanneer dit uitbetaal word. • By aftrede is een derde van die geld beskikbaar en is belastingvry. • By vroeë afsterwe van die versekerde is alle betalings wat aan die fonds gedoen is plus die persentasie saamgestelde rente betaalbaar. • Een derde van die res is belastingvry. • Die totale opbrengs is betaalbaar in die vorm van 'n enkele kontantbedrag. • Die enkelbedrag in kontant is tot 'n sekere bedrag belastingvry. • Die balans is betaalbaar in die vorm van 'n annuïteit. • Aftree-annuïteite is gemik op private ondernemings, boere en professionele persone. 	(10)
7.4	<p>7.4.1 Uitbetaling✓ = $\frac{600\,000 \times 50\,000}{900\,000}$✓</p> <p style="text-align: center;">= 33 333,33✓</p>	(4)
	7.4.2 Onderversekering	(1)
		[40]
	TOTAAL AFDELING B:	160
	GROOTTOTAAL:	200